

**Trainees in
onderwijs**

Programmaboekje Symposium

19 juni 2026

Over het symposium

Pitches en presentaties

Trainees van groep 2024 presenteren het project waar zij de afgelopen twee jaar intensief aan hebben gewerkt. Deze presentatie vormt een belangrijk onderdeel van de afronding van hun traineeship.

Trainees van groep 2025 pitchen het projectplan dat zij het afgelopen jaar hebben ontwikkeld. Volgend jaar brengen zij dit plan in de praktijk om het in 2027 als afgerond project op het symposium te presenteren.

Het programma

09.15	inloop	11.45	blok 2
09.45	opening	13.00	lunch
10.15	blok 1	13.50	blok 3
11.30	koffie	15.00	borrel

2024

2025

Kies jouw programma

Het symposium bestaat uit drie tijdsblokken, met per blok keuze uit drie zalen. De indeling hiervan vind je op de volgende pagina. Per tijdsblok kies je één zaal. In iedere zaal presenteren tweedejaars trainees hun project of pitchen eerstejaars trainees hun projectplan. Na elke presentatie of pitch is er ruimte voor vragen en reacties vanuit het publiek. Tussen de tijdsblokken door is er gelegenheid om van zaal te wisselen. In dit programmaboekje vind je de titels van de pitches en presentaties van de eerste- en tweedejaars trainees. Op basis hiervan kun je jouw eigen programma voor het symposium samenstellen.

Dagprogramma

	Zaal A	Zaal B	Zaal C
Blok 1	Hendrik Simone Amy Gökhan	Lot Cas Gijs Ietje Arif	Mariska Daniël Leon Julia Dagmar
Blok 2	Lisanne Dawn Jean Wilmer	Sterre Eva Max Remco	Menno Oskar Thomas Daan
Blok 3	Ilona Noortje Romy Jerre Riekert Didi	David Jasmijn Wies Vita Stephan Malou	Pelle Erik Marjoleine Joost

10:15 - 11:15 uur

Presentaties

Actieonderzoek als oplossing voor het Pedagogisch Klimaat?

Hendrik Oosterhoff - ALASCA

Het versterken van je pedagogisch klimaat: hoe doe je dat? Tijdens mijn traineeship heb ik samen met een groep collega's actieonderzoek toegepast om hier antwoord op te vinden.

In mijn project reflecteer ik op het gebruik van deze methode binnen onze uitdaging en trek ik lessen uit ruim twaalf maanden werk. Wat levert draagvlak creëren, onderzoek doen, studiedagen organiseren, infographics delen, overeenstemming bereiken en het pedagogisch klimaat versterken nou eigenlijk op?

Vakoverstijgend leesvaardig

Simone Leenders - Odulphuslyceum

De leesvaardigheid van leerlingen gaat al jaren achteruit. Collega's van andere vakken spreken leraren Nederlands aan op de belabberde leesvaardigheid van leerlingen bij hun vak. Daarbij vragen ze zich af of dat bij Nederlands niet opgelost kan worden. Leerlingen klagen tegelijkertijd bij hun docent dat de lessen leesvaardigheid nutteloos zijn. "Dit kunnen we allang." In mijn project worden teksten van andere vakken in de leesvaardigheidsles bij Nederlands gebruikt. Zo krijgen leerlingen leesvaardigheidsonderwijs dat niet alleen relevant is volgens hun docenten, maar ook relevant voelt.

Pitches

Praktijkgericht programma (pgp-m) vormgeven voor het VAVO

Amy van Dijk (in samenwerking met Julia van Wijk) - VAVO Lyceum Utrecht en Amersfoort

Toekomstperspectief bij leerlingen en intrinsieke motivatie

Gökhan Aribas - Johan de Witt scholengroep

10:15 - 11:15 uur

Presentaties

Wanneer is een project voor mij succesvol?

Lot Kooijman - Deltion Sprint Lyceum VAVO Zwolle

Ik wil twee projecten bespreken die allebei superinteressant waren maar waar ik uiteindelijk verschillend op terugkijk: ik mocht meedenken over een invulling van de nieuwe kwalificatie-eisen voor het burgerschapsonderwijs op een mbo-opleiding, en ik organiseerde samen met collega's een gemeenteraadsverkiezingsdebat op school. Het ene project belandde ergens in een la en het andere project werd uitgevoerd en was een succes voor herhaling vatbaar. Wat maakt dat verschil? Ik neem jullie graag mee in mijn twee projecten.

De leerling op de juiste plek

Cas van den Munckhof - Beekdal Lyceum

Waarom is Noa toch zo'n typische VWO-leerling? Vinden we HAVO voor Robin toch echt de betere keuze? Wat bepaalt ons advies bij de determinatievergaderingen? Soms is het een gevoel bij de leerling, dan zijn het de cijfers die de doorslaggevende factor zijn. Die onderbouwing kan en moet steviger. We gaan verkennen hoe we toetsanalyse kunnen gebruiken om ons te helpen bij het geven van deze adviezen.

... En waar kunnen we die data eigenlijk nog meer voor gebruiken?

Scheikunde tot leven brengen

Gijs van Hooijdonk - Van Maerlantlyceum

Hoe brengen we scheikunde meer tot leven voor de leerlingen?

Honderd leerlingen uit 4 vwo van het Van Maerlantlyceum Eindhoven zijn in april 2026 quantum dots gaan maken in het lab van de Technische Universiteit Eindhoven. Daarnaast hebben wij een module gegeven over nanotechnologie, waarbij leerlingen worden meegenomen in de wereld van nanotechnologie: wat het is en wat de toepasbaarheid ervan is binnen de verschillende vakgebieden biologie, scheikunde en natuurkunde. Centraal in het project staat dat leerlingen zelf aan de slag gaan om via bijvoorbeeld visualisatie hun opgedane kennis van scheikunde tot leven te brengen. Op deze manier onderzoeken we of leerlingen meer betrokken raken bij het vak scheikunde.

Pitches

Choose-your-own-adventure scheikunde practica

Ietje Jenniskens - Mendelcollege

Leren (en) spreken: retorische oefeningen als leeractiviteit

Arif de Boer - VAVO Rijnmond College

10:15 - 11:15 uur

Presentaties

Samen leren op het VAVO: Werkvormen die verbinden en motiveren

Mariska Vives Valls - Joke Smit College

Voor leerlingen op het VAVO zijn klasgenoten, docenten en de school in het begin allemaal nieuw. Hierdoor komt interactie in de klas vaak vrij langzaam op gang. Juist die onderlinge verbinding kan ervoor zorgen dat leerlingen zich meer thuis voelen op school, actiever deelnemen aan de lessen en minder snel verzuimen. In dit project is onderzocht hoe werkvormen en kleine interventies kunnen bijdragen aan meer verbinding, betrokkenheid en motivatie onder leerlingen. Tijdens de presentatie worden inzichten en ervaringen gedeeld die hierbij kunnen helpen.

Zelfontwikkeling binnen een gefragmenteerd curriculum

Daniël Zevenhuizen - Christelijk Lyceum Zeist

Om de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen te begeleiden, heb ik een aantal interventies gedaan in het curriculum voor het vak LEF en een aantal voorstellen gedaan om ook schoolbreed de ervaring van continuïteit in de schoolloopbaan van leerlingen meer te stimuleren. De rode draad daarbij is de ontwikkeling van een levensbeschouwelijke identiteit, zelfs wanneer het curriculum daarvoor maar beperkt ruimte biedt.

PWS begeleiden voor Dummies

Leon Dam - Thomas a Kempis College Arnhem

Veel docenten begeleiden jaarlijks één of meerdere profielwerkstukken. Het is leuk werk om te doen, maar vaak krijgen zij te weinig tijd om een profielwerkstuk aandachtig en zorgvuldig te begeleiden en te beoordelen. Docenten doen regelmatig dubbel werk en beoordelen profielwerkstukken op uiteenlopende manieren. Om zowel beginnende als ervaren begeleiders te ondersteunen, ben ik met hen in gesprek gegaan om de begeleiding van profielwerkstukken te stroomlijnen en te centraliseren. Hoe begeleid je leerlingen bij het kiezen van een onderwerp? Hoe beoordeel je een profielwerkstuk op een correcte en consistente manier? Hoe mogen of kunnen leerlingen AI gebruiken bij het uitvoeren van een literatuuronderzoek? Op deze en vele andere vragen krijg je in PWS begeleiden voor Dummies praktische tips en tricks om het begeleiden van een profielwerkstuk eenvoudiger en efficiënter te maken.

Pitches

Praktijkgericht programma (pgp-m) vormgeven voor het VAVO

Julia van Wijk (in samenwerking met Amy van Dijk) - VAVO Lyceum Utrecht en Amersfoort

Eerst het fundament, dan het rendement: Een sterke start met economie in 4VWO

Dagmar Schalken - Beatrix College

11:45 - 13:00 uur

Presentaties

Meer inzicht, minder stress?

Lisanne Roelofsen - Deltion Sprint

Lyceum VAVO Zwolle

Hoe kunnen tussentijdse SO's bijdragen aan meer inzicht, zelfvertrouwen en minder toetsstress bij leerlingen? In dit project onderzoek ik hoe korte, regelmatige toetsmomenten binnen de scheikundelessen op een VAVO-school kunnen bijdragen aan het leerproces van leerlingen in de voorexamen- en examenklassen. De SO's worden ingezet om leren zichtbaarder te maken, leerlingen meer grip te geven op hun begrip van de stof en hen te ondersteunen bij de voorbereiding op grotere toetsmomenten. In deze presentatie worden de eerste bevindingen en praktijkervaringen besproken.

Polderpost: een schoolblad voor én door leerlingen starten

Jean Querelle - Zuyderzee Lyceum

Het samen maken van een schoolkrant voor én door leerlingen klinkt als een mooi initiatief waarbij leerlingen echt hun ei kwijt kunnen. Maar hoe regel je redactieleden, maak je collega's warm voor je project en wat gebeurt er als een lokale krant opeens ook iets vindt van jullie schoolblad? Het afgelopen jaar was zeker interessant, waarin we toch drie heel mooie publicaties hebben weten uit te brengen, wat veel positieve reacties opleverde.

Het ontwikkelen van het vak Praktijk Gericht Programma op de Johan de Witt scholengroep

Dawn Verkerk - Johan de Witt Scholengroep

Het vak Praktijkgericht Programma (PGP) biedt leerlingen van de Johan de Witt Scholengroep de kans om te leren door te doen, de lokale bedrijfscultuur te ontdekken en zich beter voor te bereiden op hbo-vervolgstudies. De uitdaging is hoe je een nieuw schoolexamenvak in de bovenbouw ontwikkelt dat aansluit bij lokale bedrijven, leerlingen en de school. Denk hierbij aan een PTA, een doorlopende leerlijn en projectboekjes van verschillende opdrachtgevers. Daarnaast zijn er belangrijke lessen geleerd over excursies, deadlines, groepswork versus individueel werk en het werkbaar houden van het vak voor de school.

Pitch

Vakoverstijgende excursies buiten het klaslokaal

Wilmer Niesing - Merletcollege Cuijk

11:45 - 13:00 uur

Presentaties

Wat betekent duurzaamheid voor mij? Duurzaamheids-onderwijs vanuit een wetenschappelijke en ethische invalshoek.

Sterre Visscher - ALASCA

Leerlingen worden dagelijks geconfronteerd met informatie en verwachtingen rondom duurzaamheid. In het onderwijs ligt de nadruk vaak op wetenschappelijke kennis, terwijl persoonlijke en ethische vragen minder aandacht krijgen. Vragen als: wat doet duurzaamheid met mij, hoe verhoud ik mij tot de gemaakte keuzes en wat kan ik bijdragen? Omdat duurzaamheidsvraagstukken vaak complexe maatschappelijke dilemma's bevatten, is een module ontwikkeld die wetenschappelijke inzichten combineert met ethische reflectie, persoonlijke betrokkenheid en verschillende perspectieven. De module stimuleert leerlingen om na te denken over hun eigen positie en bewuste, onderbouwde keuzes te maken binnen duurzaamheidsvraagstukken.

Van onderzoek naar creatieve trots

Eva van der Graaf - Christelijk Lyceum Zeist

Hoe motiveer je een vijftienjarige die denkt niets met kunst te hebben? Door leerlingen niet alleen over kunst te laten leren, maar vooral zelf iets te laten maken waar ze trots op kunnen zijn. Daarom ontwikkelde ik een creatieve module met bijbehorend logboek, waarin leerlingen stap voor stap toewerken naar een eigen artistiek product. Vanuit een zelfgekozen onderwerp onderzoeken zij hun ideeën en vertalen die in drie lessen naar een creatieve uiting. Het eindresultaat presenteren zij tijdens de CKV Eindpremière: een tentoonstelling die dient als feestelijke afsluiting van het vak. Met deze aanpak wil ik van CKV meer maken dan alleen een schoolvak: een persoonlijke creatieve ervaring waarin eigenaarschap, betrokkenheid en trots centraal staan.

Perspectieven die botsen en verbinden

Max den Uijl - Zwijsen College

Leerlingen die biologie en economie volgen, kijken vaak vanuit verschillende perspectieven naar maatschappelijke problemen. Biologische oplossingen blijken regelmatig kostbaar, terwijl economische afwegingen soms botsen met ecologische belangen. Daarom hebben V5-leerlingen van beide vakken samengewerkt rond het stikstofprobleem. In gemengde groepjes bedachten en onderzochten zij oplossingen op hun haalbaarheid en effectiviteit. De samenwerking gaf leerlingen meer inzicht in zowel de biologische als economische kant van het vraagstuk. Daarnaast ontdekten zij hoe complex maatschappelijke besluitvorming is en waarom zulke problemen niet eenvoudig op te lossen zijn.

Pitch

Own Your PWS: de reis van moeten naar maken

Remco IJzer (in samenwerking met Daan Morren) - Joke Smit College

11:45 - 13:00 uur

Presentaties

Practica die Werken: Ontwerp en Evaluatie

Menno van Oorschot - VAVO Rijnmond College

Praktijkonderwijs heeft meerdere voordelen. Het maakt abstracte concepten concreet, spreekt verschillende leerstijlen aan en versterkt het onthouden van kennis door praktische ervaring. Praktijkwerk alleen leidt echter niet automatisch tot effectief leren. Er komt veel meer bij kijken, zoals duidelijke leerdoelen, goed ontworpen activiteiten en passende begeleiding. Mijn project bestond uit het ontwerpen van twee aardrijkskundepactica voor het vavo: een gesteentepacticum over classificatie en de gesteentecyclus en een verbeterd bodempacticum gericht op het begrijpen van bodemeigenschappen en de daarbij horende processen. Beide practica zijn relevant voor het eindexamen en werden zo ontworpen dat zij haalbaar zijn binnen de lestijd, uitwisselbaar zijn met collega's en zinvol zijn voor studenten die zich voorbereiden op examens.

De breedte van de bètawereld: een programma voor betekenisvol bètaonderwijs

Thomas Vissers - Lorentz Lyceum

Bètavakken worden soms ervaren als een eilandengroep, geïsoleerd van de rest van 'de wereld'. Terwijl verbindingen met het persoonlijke, professionele en maatschappelijke leven van leerlingen wel degelijk mogelijk zijn en allerlei voordelen bieden. Ik neem jullie mee in de opzet, uitvoering en evaluatie van het speciale LOB-programma dat ik hiervoor heb opgezet. Van speciale sportworkshops tot een ondernemerspanelgesprek en van een debat met bètapolitici tot een excursie naar de netbeheerder: het is mogelijk om op een effectieve, leuke en verrassend werkdrukbeperkte manier het 'bètablikveld' van leerlingen te verbreden!

New Tank(wo)mans - burgerschap

Oskar Verholt - Thomas a Kempis College Arnhem

Grote veranderingen in kleine stapjes: voor het op orde brengen van burgerschapsonderwijs bestaat geen quick fix. Een verhaal over blijven zaaien en langzaam steeds iets meer oogsten.

Pitch

Own Your PWS: de reis van moeten naar maken

Daan Morren (in samenwerking met Remco IJzer) - Joke Smit College

13:50 - 15:00 uur

Presentaties

De (VA)VO draaiknoppen voor leerlingssucces

Ilona Pritchard - Joke Smit College

Aan welke knoppen kun je als school draaien om je leerlingen succes te helpen ervaren? Verbinding, motivatie, plezier, werkhouding, thuisomstandigheden, gezondheid – er speelt zoveel mee in de schoolcarrière dat de rol van de docent klein kan lijken.

Vanuit de vraag aan welke knoppen we nu wél kunnen draaien, zijn verschillende collega's op het Joke Smit College op zoek gegaan naar invloedfactoren van leerlingssucces. Nu leggen we de verzamelde puzzelstukjes bij elkaar: wat kunnen wij doen om onze vaak worstelende leerlingen een zo groot mogelijke kans op succes te bieden?

De mythe van de wiskunde-knobbel - een verkenning van wiskundeangst

Noortje Bonenkamp - Johan de Witt Scholengroep

"Ik heb geen wiskundeknobbel." "Ik ben slecht met cijfers." "Ik zie het gewoon niet." Veel leerlingen ervaren spanning of onzekerheid bij wiskunde. Waar komt dat vandaan, en wat doet het met hun leren? In mijn project onderzocht ik het fenomeen wiskundeangst. Ik sprak leerlingen en collega's, verdiepte me in verschillende onderzoeken en keek naar de invloed van spanning op motivatie en prestaties. Tijdens deze presentatie deel ik mijn bevindingen, herkenbare voorbeelden uit de klas en onderzoek ik welke rol docenten kunnen spelen in het verminderen van wiskundeangst.

Pitches

Hoe wakkeren we het leesvuur aan op school?

Romy Verschoor - Stanislascollege Westplantsoen

Niet iedereen kan influencer worden.

Jerre Madern - VAVO Rijnmond College

Senioree-ship: het nieuwe buddysysteem met maximale intergenerationele voordelen

Riekert te Velde - Mendelcollege

Reflecteren kun je leren: een doorlopende reflectieleerlijn (voor O&O)

Didi van Dijk - Christelijk Lyceum Delft

13:50 - 15:00 uur

Presentaties

Een vernieuwde opzet voor informaticaonderwijs op het Joke Smit College

David Schaareman - Joke Smit College

Informatica is een enorm breed vakgebied. Dit komt ook terug in het schoolvak, dat een breed scala aan onderwerpen bevat: van programmeren en algoritmes tot gebruiksvriendelijkheid en de maatschappelijke gevolgen van ICT. Op het Joke Smit College kunnen leerlingen in één jaar het schoolvak informatica volgen en afronden. Dit betekent dat er binnen één jaar veel verschillende onderwerpen aan bod komen. Samen met een collega heb ik een nieuw plan gemaakt voor de indeling van de lessen door het jaar heen. Op basis hiervan hebben we een nieuwe syllabus geschreven, opdrachten bedacht en digitaal lesmateriaal ontwikkeld. Sinds dit schooljaar geven we onze lessen op basis van dit vernieuwde materiaal.

Vrijheid Toen en Nu: Leerlingen Kleuren de Dodenherdenking

Jasmijn Janssen - Carolus Borromeus College

Hoe breng je de waarde van vrijheid over op een generatie voor wie vrede vanzelfsprekend lijkt? In deze presentatie deelt Jasmijn Janssen haar ervaringen met een uniek project in de gemeente Helmond. Leerlingen gaven hierbij een eigen, eigentijdse stem aan de nationale herdenking op 4 mei. Ontdek hoe de koppeling tussen historische verhalen en actuele burgerschapsvragen zorgde voor een creatieve bijdrage die het publiek raakte. Jasmijn laat zien hoe je door samenwerking met externe partners leerlingen uitdaagt om kritisch te reflecteren op vrijheid in de wereld van vandaag.

Pitches

Diversiteit en Inclusie: Belangrijk voor iedereen!

Wies van Breemen - VAVO Lyceum Utrecht en Amersfoort

Van gevreesd naar bemind: Een pleidooi voor meer dialogisch leren in het onderwijs

Vita Appels - Mendelcollege

PGP-T op VAVO Rijnmond College: De brug naar het HBO

Stephan Kapteijn - VAVO Rijnmond College

Geen woorden maar daden: een nieuw curriculum Nederlands voor de havo bovenbouw

Malou Moen - Wolfert Tweetalig

13:50 - 15:00 uur

Presentaties

Democratisch enthousiasme in de klas

Pelle Depla - Haags Montessori Lyceum

De val van een kabinet is nooit fraai. Tenzij je docent bent! Dat zeg ik niet uit ideologische overwegingen, maar vooral omdat leerlingen opeens aan gaan. In een verkiezingsjaar is politiek niet langer saai voor pubers, maar een belangrijk onderwerp van gesprek. Hoe je daar gebruik van kunt maken als docent, vertel ik je graag!

Schuldvrije Generatie - Preventieles gokken en achteraf betalen

Erik Suijker - Merletcollege

Gokken en achteraf betalen zijn verboden voor minderjarigen. Toch komen steeds meer scholieren en jongeren in de financiële problemen door deze diensten. Om dit te bestrijden heb ik een preventieles ontwikkeld waarbij leerlingen op een creatieve manier meer inzicht ontwikkelen in de gevaren van deze diensten.

Je enthousiasme inzetten voor een project voor hoogbegaafde leerlingen

Marjoleine Hoefsloot - Norbertus Roosendaal

Hoe begin je vanuit je eigen enthousiasme een project voor hoogbegaafde leerlingen binnen school? In deze presentatie neem ik je mee in het opzetten van mijn eigen project rondom biologisch onderzoek en terrariums. Daarbij vertel ik ook hoe de begeleiding van hoogbegaafde leerlingen binnen onze school is georganiseerd, welke rol de hoogbegaafdheidscoördinator hierin speelt en hoe leerlingen ruimte krijgen voor extra uitdaging en verdieping naast het reguliere curriculum. Binnen het project werken leerlingen vanuit hun eigen interesses aan een biologisch onderzoek, waarbij zij veel vrijheid krijgen bij het maken van keuzes en het vormgeven van hun eigen leerproces. Tegelijkertijd bespreek ik welke begeleiding en structuur hoogbegaafde leerlingen vaak nodig hebben om van een goed idee daadwerkelijk tot een uitvoerbaar project te komen. Daarnaast deel ik ervaringen uit de praktijk, uitdagingen waar je als docent tegenaan loopt bij het opzetten van dit soort trajecten en concrete tips voor docenten die zelf vanuit hun eigen enthousiasme een project voor hoogbegaafde leerlingen willen starten.

Pitch

Beweging geportretteerd: persoonlijke verhalen als historisch venster

Joost van der Gaarden - VAVO Rijnmond College

**We kijken uit naar
het symposium!**

